Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-02-23

RS 2021-0165

Regionstyrelsen

Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) har väckt en motion i regionfullmäktige i vilken han föreslår att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Undersköterskor har, liksom övriga yrkesgrupper inom vården, ett mycket viktigt uppdrag. Det är därför avgörande att deras kompetens utvecklas och bibehålls under hela yrkeslivet. Region Stockholm strävar således efter att kontinuerligt erbjuda kompetenshöjande insatser för undersköterskorna i regionens verksamheter.

Regionrådsberedningen konstaterar att traineeprogram för sjuksköterskor inom vissa verksamheter tagits fram utifrån tidigare brist på sökande, något som glädjande nog förändrats till det bättre. Situationen gällande undersköterskor har varit en annan, då personalomsättningen är relativt låg samtidigt som antalet sökande på regionens utannonserade tjänster är högt.

Precis som regionledningskontoret lyfter fram i sitt tjänsteutlåtande, är situationen för undersköterskor och sjuksköterskor dessutom åtskilda när det gäller utbildnings- och kunskapsbakgrund. Därför bör behov av att genomföra traineeprogram för undersköterskor bedömas inom respektive verksamhet, inte utifrån en central styrning där alla ska göra lika i den egenägda regionvården.

Flera kompetenshöjande satsningar för undersköterskor pågår just nu inom regionens olika verksamheter. Från och med 2019 har regionfullmäktige

anslagit 200 miljoner kronor för att möjliggöra strategiska och långsiktiga åtgärder med syfte att trygga kompetensförsörjning genom olika insatser avseende utbildning, kompetensutveckling, ledarskap och ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom hälso- och sjukvården. Satsningen fortsätter under innevarande år och omfattar även undersköterskor. Framkommer behov inom den egenägda vården av gemensamma insatser av det slag motionären föreslår, finns det alltså möjlighet att genomföra sådana utan beslut i regionfullmäktige.

I sammanhanget vill regionrådsberedningen även påpeka att riksdagen har beslutat att titeln undersköterska ska bli en skyddad yrkestitel. Beslutet träder i kraft den första juli 2023 och innebär att endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska får använda titeln. Efter ovannämnda datum kan ingen nyanställas som undersköterska utan bevis från Socialstyrelsen. Region Stockholm erbjuder därför de tillsvidareanställda undersköterskorna som inte har full formell kompetens att delta i ett valideringsprojekt.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 25 maj 2021

Irene Svenonius

Regionledningskontoret
Kristina Pesula

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-01-31

RS 2021-0165

Regionstyrelsen

Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Jonas Lindberg (V) har väckt en motion i regionfullmäktige i vilken han föreslår att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus.

Regionledningskontoret konstaterar att undersköterskorna har ett värdefullt uppdrag i teamet runt patienten och att deras kompetens, liksom övriga professioners, behöver utvecklas under hela yrkeslivet. Respektive verksamhet ansvarar för introduktion av sina nyanställda och bedömer behov av kompetenshöjande insatser för samtliga yrkesgrupper. Därför bör behovet av satsning på t.ex. traineeprogram bedömas inom respektive verksamhet.

Regionledningskontoret konstaterar att ett stort antal kompetenshöjande insatser för undersköterskor pågår, liksom validering av undersköterskors formella kompetens med anledning av införande av skyddad yrkestitel.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regionledningskontoret att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Jonas Lindberg (V) föreslår i en motion att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus. Jonas Lindberg skriver att den form av traineeprogram som idag finns för sjuksköterskor på vissa sjukhus även borde kunna ges till undersköterskor på akutsjukhusen. Vidare föreslår Jonas Lindberg att omfattningen och upplägget på traineeprogrammet tas fram i samarbete

med verksamheterna och professionen. Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden och Danderyds sjukhus AB. Danderyds sjukhus AB har avstått från att yttra sig.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Regionledningskontoret konstaterar att undersköterskorna har ett värdefullt uppdrag i teamet runt patienten och att deras kompetens, liksom övriga professioners, behöver utvecklas under hela yrkeslivet.

Regionledningskontoret konstaterar vidare att traineeprogram för sjuksköterskor inom vissa verksamheter tagits fram utifrån brist på sökande. Situationen med undersköterskor är en annan då personalomsättningen är relativt låg, 5,8 procent 2020 och antalet sökande på regionens annonser är hög, drygt 78 sökande per utannonserad tjänst.

Ansvaret för arbetsmiljö samt rekrytering och kompetensutveckling av medarbetare åligger arbetsgivaren. Respektive verksamhet ansvarar för introduktion av sina nyanställda och bedömer behov av kompetenshöjande insatser för samtliga yrkesgrupper. Idag kan den som är anställd eller söker anställning som undersköterska ha mycket varierande utbildnings- och kunskapsbakgrund. Därför bör behov av en satsning på traineeprogram för undersköterskor bedömas inom respektive verksamhet.

Regionledningskontoret konstaterar att flera kompetenshöjande satsningar för undersköterskor pågår. Från och med 2019 har regionfullmäktige anslagit 200 miljoner kronor för att möjliggöra strategiska och långsiktiga åtgärder med syfte att trygga kompetensförsörjning genom olika insatser avseende utbildning, kompetensutveckling, ledarskap och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Satsningen fortsätter under 2022 i enlighet med budget för Region Stockholm 2022 (RS 2021–0775). Totalt har 36 mkr avsatts för kompetenshöjande insatser som baseras på kompetensbehov som verksamheterna identifierat riktat till undersköterskor, skötare, barnsköterskor och ambulanssjukvårdare, i syfte att de ska upprätthålla och utveckla tillräcklig och rätt kompetens för sitt uppdrag samt för att skapa förutsättningar för uppgiftsväxling. Bland annat medfinansieras löneförmån vid specialistundersköterskeutbildning baserat på kompetensbehov som verksamheterna identifierat och som kan tillgodoses genom att medarbetare tillägnar sig specialistundersköterskekompetens.

För att attrahera och behålla medarbetare samt skapa tydliga karriärvägar och förutsättningar för kompetensutveckling har Region Stockholm sedan ett antal år tagit fram kompetensstegar för ett antal yrken där undersköterska är ett. I kompetensstegens fem steg, synliggörs krav och

utveckling av kompetens i progression från ny i yrket till specialistundersköterska.

Riksdagen har beslutat att titeln undersköterska ska bli en skyddad yrkestitel. Beslutet träder i kraft den första juli 2023. Det innebär att endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska får använda titeln. Ingen kan nyanställas efter detta datum som undersköterska utan bevis från Socialstyrelsen om skyddad yrkestitel. Region Stockholm erbjuder därför sina tillsvidareanställda undersköterskor som inte har full formell kompetens att delta i ett valideringsprojekt. Det innebär att medarbetarens betyg och erfarenheter kartläggs och värderas samt vid behov kompletteras med kurser i syfte att nå formell kompetens enligt Socialstyrelsens kompetenskrav. Därmed kan undersköterskan söka bevis för skyddad yrkestitel.

Den nya gymnasiala vård- och omsorgsutbildningen som trädde i kraft 1 juli 2021 kommer att harmonisera med Socialstyrelsens kompetenskrav för bevis om skyddad yrkestitel för undersköterskor. Sammantaget förväntas dessa förändringar leda till att kompetensen hos nyutbildade undersköterskor blir mer jämförbar och säkerställs på lång sikt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regionledningskontoret att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

Katarina Holmgren
Tf. regiondirektör

Ulrika Sundquist
HR-direktör

Beslutsunderlag

1. Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 25 maj 2021

Beslutsexpediering

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden
2. Danderyds Sjukhus AB

Godkänd av Katarina Holmgren, 2022-01-31

Region Stockholm
2021-02-09

Motion av Jonas Lindberg (V) om att Införa traineeprogram för undersköterskor

Sjukvården är under ständig utveckling och det går fort. Nyckeln i dess utveckling är välutbildad personal som trivs och som kan utvecklas i sitt arbete**.** Den svenska sjukvården har också kommit långt i sina ambitioner om att jobba teambaserat och att förstå värdet i att olika kompetenser runt patienterna tillsammans skapar den bästa vården.

Men alla i teamet runt patienterna har inte samma möjligheter till kompetensutveckling och lärande. I takt med att bristen på sjuksköterskor som vill jobba under regionens villkor inom 24/7 verksamheter tilltagit har flera sjukhus behövt göra offensivare satsningar för att rekrytera och behålla sin personal.

Ett sådant tillvägagångssätt är traineeprogram för sjuksköterskor. Det riktar sig till nya sjuksköterskor och ger dem en bred introduktion och kompetensutveckling inom ett flertal av de verksamheter som finns på ett akutsjukhus. De får också avsatt tid för föreläsningar och kompetensutveckling. Helt enkelt bättre möjligheter för att just kunna få vara nya i sitt yrke och testa olika arbetsområden på ett akutsjukhus.

Bristen på sjuksköterskor har också gjort att verksamheterna äntligen börjat förstå hur viktigt det är med kompetenta undersköterskor i teamet runt patienterna. Men möjligheterna för undersköterskor att förkovra sig i sitt arbete, utvecklas och växa ser tyvärr helt annorlunda ut. Men det går att göra något åt detta. Den form av traineeprogram som idag finns för sjuksköterskor borde även kunna ges till undersköterskor på akutsjukhusen.

Ur Danderyds sjukhus beskrivning om sitt traineeprogram för sjuksköterskor:

”Traineeprogrammet är uppdelat på tre perioder under 19 månader, med möjlighet till valfri fördjupning om ytterligare fyra månader. Den kliniska tjänstgöringen inom olika verksamhetsområden och specialiteter varvas med kompetensutvecklingstid där handledning och mentorskap löper genom hela programmet och utgör ett av fundamenten för den professionella utvecklingen i rollen som sjuksköterska.”

Ur Karolinska sjukhusets beskrivning av sitt traineeprogram:

”Det tvååriga Traineeprogrammet på Karolinska Universitetssjukhuset vänder sig till sjuksköterskor som är nyutexaminerade eller har arbetat högst två år i yrket. Syftet är att ge en bred introduktion till sjukhuset och ge deltagarna en unik möjlighet att utveckla sin kompetens. Varje deltagare arbetar kliniskt, på fyra olika arbetsplaceringar, 85 procent av tiden. Tre av dessa väljer man själv och en är obligatorisk och görs antingen på lungmedicin, neurologen eller akutgeriatriken. Resterande 15 procent utgörs av kompetensutveckling. De

pedagogiska verktygen är föreläsningar om specifika medicinska områden, gruppdiskussioner, studiebesök, reflektion, handledning 7,5 hp samt ett förbättringsarbete.”

Därför yrkar jag:

Att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus

Att omfattningen och upplägget på traineeprogrammet tas fram i samarbete med verksamheterna och professionen

Jonas Lindberg

Vänsterpartiet

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-05-25

§ 168
Yttrande över motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor

HSN 2021-0509

Ärendebeskrivning

Rotel I – Finans-, fastighets- och Servicerotelen, har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor inom akutsjukvård. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus samt att omfattningen och upplägget på traineeprogrammet tas fram i samarbete med verksamheten och professionen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor.

Yrkande

1. Ordförande Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Jonas Lindberg (V) yrkar med instämmande av Talla Alkurdi (S) bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2021:9 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation

Jonas Lindberg (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Paragrafen är justerad

Expedieras till

Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utbildning
Kati Liljebäck

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-29

HSN 2021-0509

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor

Ärendebeskrivning

Rotel I – Finans-, fastighets- och Servicerotelen, har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor inom akutsjukvård. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus samt att omfattningen och upplägget på traineeprogrammet tas fram i samarbete med verksamheten och professionen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2021:9 av Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2021:9 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Jonas Lindberg (V) föreslår att Region Stockholm påbörjar arbetet för att skapa traineeprogram för undersköterskor på regionens akutsjukhus samt att omfattningen och upplägget på traineeprogrammet tas fram i samarbete med verksamheten och professionen.

Sjukvården är under ständig utveckling vilket kräver välutbildad personal som trivs och kan utvecklas i sitt arbete. Motionären framhåller att arbetet

inom sjukvården i stor utsträckning bedrivs teambaserat där alla professioners kompetens kommer patienten till nytta. Vidare framhåller motionären att det idag finns traineeprogram riktade mot sjuksköterskor som en del i introduktion och en möjlighet till kompetensutveckling. Motionären ser att villkor och möjligheter till kompetensutveckling är varierande för dem i teamet. Med anledning av detta önskar motionären att traineeprogram för undersköterskor initieras och att de tas fram i samarbete med verksamheterna och professionen.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen delar motionärens uppfattning om att undersköterskor har en värdefull funktion i teamet runt patienten. För att upprätthålla kompetens utifrån dagens och framtidens krav inom hälso- och sjukvård behöver de, liksom andra professioner, kontinuerlig kompetensutveckling genom yrkeslivet.

Idag kan den som är anställd som undersköterska ha mycket varierande utbildnings- och kunskapsbakgrund. Ett traineeprogram skulle då behöva anpassas beroende av vilka förkunskaper personen har och var den skall arbeta.

Den nya gymnasiala vård- och omsorgsutbildningen som träder i kraft den 1 juli 2021 kommer att harmonisera med Socialstyrelsens kompetenskrav för undersköterskor. Regeringsförslaget som förväntas träda i kraft den 1 juli 2023 föreslår en reglering av undersköterskeyrket, genom att endast den som har bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska ska få använda titeln inom hälso- och sjukvården. Sammantaget förväntas dessa förändringar leda till att kompetensen hos nyutbildade undersköterskor blir mer jämförbar och säkerställs på lång sikt.

Under åren 2019 - 2021 har 26 miljoner kronor, tilldelats regionens egendrivna verksamheter för medfinansiering av lön under specialistutbildning för undersköterskor, skötare och barnsköterskor, samt andra kompetenshöjande insatser (RS 2019-0010-12). Satsningen är sprungen ur regeringens och Sveriges Kommuner och Landstings (numera Sveriges Kommuner och Regioner, SKR) överenskommelse om professionsmiljarden.

Inom andra yrkeskategorier har det genom tiderna gjorts olika satsningar som ett led i att rekrytera och behålla medarbetare varav traineeprogram är ett.

Beroende på utformning och resurstillgång kan ett traineeprogram i större skala innebära att främst personella resurser i form av handledare för

utbildningsuppdraget i större utsträckning används för traineeprogram. Detta skulle kunna leda till att verksamheterna kan ta emot färre elever för arbetsplatsförlagt lärande, s.k. APL, från vård- och omsorgsprogrammet vilket på längre sikt skulle kunna ge en negativ effekt på kompetensförsörjning av undersköterskor. Effekter på utbildningsuppdraget behöver genomlysas vid ett eventuellt införande av traineeprogram.

Ansvaret för arbetsmiljö samt rekrytering och kompetensutveckling av medarbetare åligger arbetsgivaren. Därför bör behovet av satsning på t.ex. traineeprogram bedömas inom respektive verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser
Yttrandet bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Medarbetare som kontinuerligt tar del av kompetensutveckling anses generellt sett positivt för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Yttrandet bedöms inte få konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Yttrandet bedöms inte rendera i några miljökonsekvenser

Administrativa konsekvenser
Yttrandet bedöms inte ge några administrativa konsekvenser.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Tora Almquist
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-04-29

Danderyds Sjukhus

DATUM 2021-03-24

DNR DS 2021–0518

Yttrande

Yttrande över remiss - Motion 2021:09 Jonas Lindberg (V) om att införa traineeprogram för undersköterskor, RS 2021-0165

Styrelsen har av Regionledningskontoret givits möjlighet att yttra sig över rubricerade remiss.

Styrelsen har beslutat att avstå från att yttra sig.

På uppdrag av styrelsen

Yvonne Haglund Åkerlind, VD

Danderyds Sjukhus AB
182 88 Stockholm
www.ds.se

Telefonväxel: 08-123 550 00
Telefon direkt:
Fax:

Org.nr: 556575-6169
Säte: Danderyd
E-post:

Vi är en del av Region Stockholm